

Arkivopptak med
Sverre Gjerde
av
Inge Tveitan

Opptak gjort på Notodden 26.12.94.

3 og 10./SS-Pz.Gren.Rgt. 23 "Norge".

Jeg skulle gjerne presentere meg, jeg heter Sverre Johann Gjerde og bor i Valhall i Kärrbo i vestmarland ca. 10 mil vest for Stockholm. En dag så kom det inn et brev ifra Notodden, der har jeg en søstersønn der og jeg lurte på hvorfor det kommer noe brev ifra Notodden. Når jeg åpnet brevet i brun konvolutt ramlet fotoet ut. Det var faktisk uten å vite hverken fornavnet eller familienavnet så kjente jeg igjen denne karen. Ennu før kortet traff bordet kjente jeg igjen ham, og det for en gnissning igjennom meg, har jeg i 50 år tatt feil, for jeg kjente Håkon og jeg tenkte, lever han det var det som slo meg, lever han virkelig. Så leste jeg brevet og fant ut at de pårørende har søkt etter ham i 50 år. Jeg viste veldig godt hva som hendte der oppe ved Narva, det har gått endel rykter, at han hadde fått blodforgiftning og omkommet på lasarettet og hadde blitt tatt til fange. Rykte er jo et rykte og gutten hadde jo en mamma og som i alle år har gått og ventet på at han skulle komme tilbake. Jeg traff Håkon mange ganger og vi var i samme kompani og i samme lag men jeg kjente ham ikke så godt. Hans vesen, utseende var av den kaliber som man fikk oppleve ham, han så virkelig bra ut alltil vennlig og et redelig menneske. Ibant tok vi en prat sammen og det var helt naturlig at vi slenkte med kjeften littegrann. Vi lå og hvilte oss i noen estniske dorfer og vi viste vi skulle ut og personlig hadde jeg vært med under hele tilbaketoget helt ifra Oranienbaum. Jeg så ut som en fillefrans da jeg kom frem til Narva, og fikk hvile en dag eller to for de så at jeg var fullstendig ferdig. Når jeg kledde av meg naken og skulle vaske meg for første gangen så så jeg ut som en utmagret hund, jeg hadde ikke flekk på beinet bare muskler, så jeg ble sjokkert over min egen kropp. Der var jeg noen dager og så fikk jeg komme ut i stillingene igjen, og da kom jeg til kompaniet til Fechner. Han var vår kompanisjef der. Jeg husker jeg hadde anlagt en liten bart som jeg fikk tilsnakk for og han ville ikke se noen med bart her. Så havnet jeg hos Anderas Nilsson han var Uscha. og han hadde et lag, hvor mange han hadde husker jeg ikke. Han skjøttet vakt-tjenesten der ved Narva, vi hadde delvis gravd oss ned. En periode der krøp vi langt framfor våre egne stillinger og gikk ut. På morgenen lå vi der i snøen helt til det ble mørkt, og da overtok en annen gruppe. Jeg husker at i en grop der hadde jeg funnet en tysk fårpels, stor og hvit som troligen en offiser hadde etterlatt der. Vi frøs på føttene så jeg tok med meg denne og vi hadde en tysk løytnant (Ustuf) som var litt spydig og spurte hva vi skulle med den pelsen. Vi var to mann der og bevepnede og da var den pelsen der kjempesfin til å krype inn i om kvelden, den var varm. Dette var mitt første møte med Nilsson.

Westtsach

Vi ble lastet opp på lastebiler og kom inn i en estnisk landsby (Suur Soldino), der lå vi på gulvet i halm og vi brant i ovanen som fant, tørt og varmt var det og vi kunne sove. Egentlig lå vi der og fortalte historier til hverandre og hadde det kjempefint egentlig. Og jeg mins vel at en kamerat der fortalte en utrolig historie. Han hadde stått utenfor en kino i Chicago da Dilligan(?) ble skutt og samme fyr hadde også truffet Göring i Bayern en gang. I denne landsbyen fikk vi beskjed der om noen dager at vi skulle kappe av denne vestsekken for den var truende når de på to steder på øst/vestsekken hadde trengt over elven. Vi samlet oss i de forskjellige kompaniene der og 10./23. Vi drev litt eksersis der og jeg mins jeg var sur på en tysker der som var gaphals og som kanskje aldri hadde vært ved fronten og bare herjet med oss der at vi skulle stille opp på geledd, dette var vi ikke vant til nå så vi ble sure. Bl.a. la han beslag på mitt kompass, og det ble jeg forbannet på og gikk til Fechner for å klage på dette men Fechner ristet på hodet, jeg fikk ikke kompasset tilbake. Dette var synd for denne hadde jeg hatt meget brukt for inne i skogen senere for orientering for jeg var flink i kart og kompass og vi hadde hatt kurs i dette også daglange kurs nede i Kostanica. Når vi lå inne i skogen der så viste vi faktisk ikke hvor vi var noen plass. Det var jo bra om vi hadde hatt et kart her. En morgen her ble vi lastet på lastebiler og det ble sagt at vi ikke fikk noe artilleri når vi angrep der for at vi skulle overraske russerne. Idag må jeg si også dengang at denne overraskningen da måtte man være temmelig barnslig på høyere plan når man tror det at man med lastebiler og stor støy kan kjøre frem med lastebiler og tro at ikke russerne blir oppmerksomme på dette. Det viste seg senere at russerne lå i treene og personlig så skjønnte jeg aldri dette at de lå i treene. Det var faktisk en som het Isak Isaksen en nordlending som skrek, som hadde vært med helt til Malgobek og en stor handekraftig mann, uredde ved flere tilfeller var jeg med kolosall uredd, han handlet umiddelbart med fare for sitt eget liv. Vi kjørte ut i lastebiler med halvslukte lys, så kom vi til en plass der hvor vi oppdaget at det lå en hel ring der med russere som lå i fosterstilling som da hadde fått skudd i magen. Det var kaldt også så de var stivfrosne, og det var ikke noe trivelig men det var heller ikke noe sjokk for døde mennesker hadde vi jo sett tidligere også så det hadde man vent seg til. En 20-50 mann lå der. Jeg ble tatt til fange av amerikanerne i Pilsen og der mistet jeg min veske med alle nedtegnelser, bilder måtte jeg kaste i en haug der. Det ble raskt lyst og vi spredte oss ut der, det jeg merket når vi gikk fremover, jeg var ordonans, egentlig skulle jeg ikke være så langt fremme, for det gjaldt jo å ha oversikten over hva som hendte, og være beredt til å sende en melding til den troppen og den troppen og til kompaniet til Fechner osv. Jeg tror ikke vi kom mer enn 200 meter det kan godt være at jeg ikke erindrer helt riktig her men det var ingen kilometer vi gikk, det var en kort strekning. Under denne tiden ble det lyst, vi var så nær skogen der. Jeg så Håkon han gikk ca. 5 meter framfor meg til venstre, og jeg kjente ham vel igjen. Vi pratet ikke sammen men vi var veldig spente for vi angrep jo der, så spredte vi oss ut og Isaksen var sikkert en av de første som gikk i teten der, det måtte han ha vært. Terrenget var jo bløtt også, for

det hadde kommet snø men det hadde ikke kommet frost før snøen så vi gikk i filtstøvler alle sammen og vi ble like våte på bena. Det fikk alvorlige konsekvenser for oss alle sammen senere at filtstøvelen ble våte. En gang vi gikk der i småskogen, bjørk, en og annen furutre, buskas og slik ellers var det helt flatt. På et sted var det en åpning det var noen busker der, men da smalt det. Hvem som da som gikk i bakken først er nesten umulig å vite men med en gang fikk Håkon et skudd i hodet og russerne skjøt med dum dum kuler som er ulovlige men det fikk voldsomme konsekvenser. Når det brakket til så var jeg midt framfor en busk og jeg gikk på kne der og de så ikke meg eller så hadde jeg fått meg en kule selv. Isaksen ropte; "Gjerde de har skutt av meg lårbenet" og lå der i snøen og det lå en kar død foran ham igjen også, tror det var en folketysker eller to, dette er jeg usikker på. Men jeg fikk annet å gjøre der, en ifra Kristiansund som jeg ikke husker navnet på men som ligger under hukommelsen her. Han sa; "å Gjerde de har skutt av meg armen", og da hang armen i vinkel. Det var en sprengkule som traff benpipen og siden så hang armen ned. Jeg tok mitt belte, det var alltid bra å ha noe når man ble skadet, og jeg tok livremen og bandt armen hans og så sa jeg; "nå springer du som djevelen sik sak bakover". Og det gjorde han og sprang i sik sak og han reddet livet der, det vet jeg han gjorde. Håkon falt der og han var en av de første. I neste øyeblikk jeg vendte meg å så han springe bakover og så at han klarte seg, og siden har jeg hørt at han reddet livet men han mistet armen. I neste øyeblikk hørte jeg en folketysker; "å Gjerde nå har de skutt av meg armen", det var så ille at russerne hadde truffet ham nesten oppe ved skulderen og jeg tok av meg mitt siste belte og forbant ham og så sier jeg spring i sik sak. Men han sprang ikke i sik sak men det gjorde han ikke han sprang rett bakover og fikk en kule i ryggen og ramlet rett fremover død. I neste øyeblikk var jeg hjelpeløs på min side, så jeg gjorde en sidebevegelse da jeg tenkte at jeg kan ikke ligge her å trykke. Og det var noe i treet jeg gikk imot oppreist også og da kom det en kule og slo av en gren. Det var en kule som var myntet på mitt hode og det var fanen så nære også. Og jeg gikk kastet meg rett i bakken og simulerte død. Og sparket med helene på ryggen bakover og da lå det en folketysker som hadde båret ammunisjon til MG, men tydeligvis handlingslammet for han hadde ikke fått unna et eneste skudd. Da var det Isaksen skrek dette her; "Gjerde de sitter i trea", og da først forstod jeg det. Da tok jeg et MG og sa til folketyskeren skyt for faen. Han kunne sannelig skyte og han var ikke redd lenger, og ha siktet mot tretoppene og svepet så grener for av og rett foran Isaksen som kanskje lå tre meter fremfor meg og han ropte; "skyt ikke meg skyt ikke meg". Det var jeg som styrte der og ikke ham. Men det rare var når jeg var ferdig med å skyte ble det helt stille. Da var Isaksen 10 meter lenger bak, men det var sikkert noen som hadde hentet ham for jeg så ham ikke mer. Så dro vi oss tilbake den folketyskeren og jeg for vi var ensomme da, det var ingen andre overlevende igjen. Vi dro oss en 30-40 meter tilbake og da var det en tysker som sa; "Sverre hva har du gjort med ditt øre". Når jeg var forkjølet pleide det å bli ansamlinger av voks i øret og dette hadde ramlet ut og rent nedover kraven og lagt seg som en gul masse. Siden så gikk jeg og en folketysker fram og vi hentet dødsbrikkene, jeg tok

høyre siden og han venstre siden. De fleste lå på høyre siden og jeg var ikke høy i hatten når jeg krøp fremover. Vi så ingenting hva som hendte med skytterne i treene, de sluttet å skyte om de hoppet ned og stakk vekk vet jeg ikke idag. Jeg vet at kroppene var varme fremdeles da jeg stakk ned hendene og brøt av brikkene og det tror jeg jeg gjorde jeg på tre stykkene som lå der. Håkon lå ensom til venstre og hva den MG skytteren gjorde der på venstre side har jeg ingen kontroll på. Det at jeg tok høyre side, det var der jeg egentlig var men, det kan også være det at jeg kjente Håkon nokså godt og at jeg av den grunn vegret meg for at begynne å vende på ham p.g.a. skadene. Det kan også tenkes at det var slik, det er så mye man tenker på i slike situasjoner. Det kan være grunnen til at han (folketyskeren) ikke brøt av Håkons dødsmerke. Men jeg syntes det hørtes uhørt ut at Håkon skulle bli liggende igjen der, det var ikke tysk skikk at de døde skulle bli liggende igjen. Det var vi alltid veldig påpasselige på at de som var døde skulle vi forsøke å ta med og de som var sårede skulle vi ihvertfall ta med oss tilbake. Jeg har vært med på å dra mennesker som har sagt; "la meg ligge igjen", og vi dro de etter landsvegen i snøen bare huket fast i klærne. På pulkene hadde vi folk med våpen og slike saker. Siden rykket vi videre fremover på dagen kanskje 1 km eller 500 m, det vet jeg ikke. Jeg forstår ikke riktig hvor det ble av denne dagen. Det ble tidlig mørkt der, og han med kompasset var også der, Fechner hadde sitt Kp.Gef.Std. nede i en grav der og der lå også den karen med kompasset, men jeg vet det at det på kveldstiden der så skulle det være hans oppdrag å angripe der og tenkte selvfølgelig at nå gjelder det å henge med etter å ta russerne mens allting var varmt, men han (med kompasset) lå og trykte med ansiktet i snøen og var feig helt enkelt han brydde seg ikke. Jeg sprang bort til ham og banket på hjelmen hans og så at; "nå får du reise deg det er jo faen meg du som fører an", han rørte seg ikke. Straks så var mørket der og vi kom aldri igang med angrepet der og senere fant jeg ham i hullet sammen med Fechner, der var han jo bra beskyttet. Jeg traff han senere i Tyskland og da hadde han bløffet i sammen en heltehistorie for noen rekrutter. Og jeg må si at en så nedslått fyr som stod og ventet på min dom, for jeg viste hva han hadde drevet med, så hadde jeg sagt noe der så hadde dette blitt en pinlig historie for ham, men jeg sa ikke et ord. Hans Kr. Hansen husker jeg godt, jeg vet presis hvor han lå også han, lå kanskje ca. 45 meter ifra oss i en lang smal grop, for det gikk ikke å grave seg ned i jorden for det var så mye vann. Så fort det hadde fryset til gravde vi oss ned og vi lå på magen i gropene der. En folketysker strøk faktisk med der han hadde gravd jorden opp på snøen og det kom en kule mellom jorden og snøen og han strøk med direkte. Denne Hansen husker jeg godt, for denne morgenen fikk vi ordre av en stor folketysker som siden skulle begynne på Tölz at vi skulle forsøke en 4-5 mann. Og nå har jeg fått greie på at en som heter Lars Sandbeck var med der. Folketyskeren skulle jo ha gått først, vi krøp fram der og jeg var borte og snakket med Hansen og sa at de ikke skulle skyte på oss når vi kom tilbake. Vi hadde håpet å komme inn der hvor han lå. Vi krøp fram og vi lå og hørte russerer le og hester. Vi så egentlig ingen men det var et voldsomt opprop de kjørte med sleder. Vi krøp frem og nærmet oss russerne der og en gang jeg vendte meg

så oppdaget jeg at jeg var alene. Da var folketyskeren på vei inn med hele laget og jeg lå faktisk ensom der og midt i krigen med russerne på den ene siden likte jeg meg ikke. Jeg kom meg tilbake. Hva han sa i sin rapport til Fechner vet jeg ikke, det var ikke min skyld men egentlig syntes jeg det var litt vanvittig, for da var det solskinn og klart der, så jeg tror det med alle disse russerne der så hadde det gått meg dårlig. Det ble kastet en håndgranat der som ble kastet fremfor Isaksen men gjorde ikke skade på noen, den eksploderte i snøen, det kunne ikke være noe så de hadde tydelig kastet en håndgranat, men vi fikk ingen granater på oss denne morgenen så langt jeg kan erindre. Men så fort vi skjøt de andre dagene så sendte russerne på oss granater ifra granatkaster. Det hørte man på lyden hvor nære de var og det lærte man seg å gå i dekning, så de øste på over oss så fort vi skjøt. En kveld var jeg hos Fechner, jeg hadde gått på spesialkurs i Tsjekoslovakia på Panserfaust. Siden hadde jo Hitler sagt at den som tok en russisk panser med Panserfaust skulle få permisjon. Og det var jeg sugen på. Jeg mente at jeg kunne håndtere denne Panserfauset så jeg fikk tigget meg til en og at vi skulle krype fram og forsøke å ta denne panseren som antagelig hadde satt seg fast i myren der, for når de skjøt gikk jo munningssalven nesten rett opp i luften, det er jo klart at rundt om var det jo russere som bevoktet panseren. Vi krøp fram ca. 50 m Mg-skytteren og jeg med Panserfaust, og så åpnet han ild det var ikke avtalt og umiddelbart så ble det et jævlig liv og russerne øste ut granater ingen av oss 3 ble truffet, og jeg vet ikke hva dette fikk til følge, og det kom tydelig ingen granater ned i kompaniet til Fechner heller. Da var det bare å dra seg tilbake det ble ingen panser denne dagen og permisjon. Vi mistet kanskje 10-15 mann der, det vet jeg ikke med Isaksen og andre døde der. Jeg lå på min rygg og skjøt der og hadde bare en trommehinne, jeg hørte ikke at de skjøt. Jeg fikk jo sjokk når jeg hørte at det var 171 mann som angrep der og hvor har de vært. Selvsagt har de vært spredt, for vi gikk til høyre i kontakt med Fechnergruppen og gikk fram, men samlet angrep sånn som vi gjorde der undrer jeg meg bare over. Jeg har ingen kjenskap til at en tropp skal ha gått seg bort. Jeg var klar over at å være våt kan være farlig så jeg tok av meg sakene ved bjørkstubben og gjorde opp ild der og tørket opp klær på kvistene der. Da fikk jeg kjeft av en eller annen at vi kunne bli sett av russerne og bli skutt men det tok jeg ingen hensyn til jeg bare fortsatte å tørke mine stømper, og dette var bra for jeg fikk ikke slike alvorlige forfrysninger som de andre. Nå vil jeg si noe kritisk til Fechner, men om det er noen som hyller ham som en helt vil jeg faktisk ikke gjøre det. Det er vel bare slik at Fechner var et bymenneske og jeg hadde jo i min ungdom gått i fjellet og i alle barenårene var vant til naturen og Fechner var bymenneske, så hadde han jo også ansvaret for 100 mann kanskje flere hundre mann og være så ung.

Oranienbaum

De Luftwaffe som var der som jeg mer eller mindre syntes var udugelig, russerne angrep aldri SS direkte de brøt igjennom hos Luftwaffe og så var det alarm og opp til oss å springe livet av oss og forsøke å opprette en front. Jeg vil si alle

de skulle Steiner ha samlet sammen og så lar de styre alt bakom fronten og sett til de som var framme ved fronten til å sloss der og så fort noen ble våte og kunne sove ut, for det å gå dag etter dag uten søvn tar fullstendig knekken på noen. Vi hadde en sveitser der som jeg virkelig vil hylle for han var fenomenal på å finne oss i alle leire slik at vi fikk varm mat, vi hadde ikke klart oss lenge uten mat og vi var ikke så lett å finne der ute. Det var en meget flott kar hvor vi flyttet oss og det gjorde vi ofte p.g.a av at russerne brøt igjennom hos Luftwaffe. Olaf Hedlund og var ifra Halden. Denne karen kjente jeg godt og var tilsammen med ham i mange kamper, han var MG-skytter og den kunne sannelig han behandle. Han var en habil skytter og han var uredd, ingenting skremte han han var trygg som en klippe. Et MG kunne han hanskkes med, det var ingen som kom han til kort der. Vi lå jo ved Kingisepp og mins vi var den siste støttroppen som gikk over broen ved elven der og en løytnant fra Luftwaffe ble meget irritert da han skulle sprengte broen, han ville at vi skulle snu men det var ikke vi villige til dette vi bare lo og han trakk pistolen. Vi kom inn i noen hus der og lå og halvfrøs hele natten når de sprengte broen skjedde kanskje om natten det vet jeg ikke sikkert. Dagen etterpå, skulle tro det var Kristian Prytz han var min tidligere kp.sjef, han kom til Kostanica og han vil jeg si noe om. Han var en flott militær, og han var rettferdig, myndig og kameratslig og en kar som man likte godt og at han senere skulle bli beskylt for feighet er jo aldeles vanvittig. Han ville i sin iver var en bra skiløper og når kompaniet kom seg bort gikk han iver på ski for å få kontakt og han fikk kontakt også, og reiste tilbake til sine karer, men da var de borte. Vi hoppet på en lastebil på kvelden ved stalinlinjen der lå vi oppe på sandbankene (Jamburg?). Vi kjørte langsetter elven og bort til skogsbrynet og hoppet av like raskt, der var det fullt av russere, enten ventet de for lenge, for så snart vi tok bakken spredte vi oss ut og åpnet ild og gikk frem. Så snart vi kom inn i landsbyen var den første vi kom i kontakt med det var Kristian Prytz. Vi pratet litt med hverandre da vi ikke hadde sett hverandre siden Jugoslavia. Det vi snakket om husker jeg ikke men jeg så at han var deprimert, det hadde hendt noe men jeg viste ikke hva som hadde skjedd, at han hadde mistet sitt kompani det stod han ikke å fortalt meg, det kan jeg ikke tenke meg. Jeg traff en Baardseth ute ved Leningrad, og ved et spesielt tilfelle. Jeg har det for meg at han var ifra Harstad, en kraftig plugg, lyst hår litt tynnhåret. Jeg vet at Fechner falt senere i Ungarn og jeg viste ikke at han var i Ungarn. Jeg gikk på underoffiserskole i Nord-Jugoslavia i Ljubljana og der kom jeg i 1944 på høst-siden. Vi hadde øvelser og vi skulle utdannes og vi hadde en masse av teoretisk utdanning, kanskje mest teoretisk utdanning vi skulle jo bli underoffiserer alle sammen om vi klarte eksamen. Og det hendte noe ute på våren, da fikk jeg da velge om jeg fikk komme til "Wiking" eller "Leibstandarte Adolf Hitler". Mitt hjerte banket jo for "Wiking" for det var jo en meget berømt divisjon men derimot "Leibstandarte" var jeg nyskjerrig på hva de hadde fore seg. Det var mest nyskjerrighet at jeg meldte meg til "LAH". Vi ble sendt ut til fronten, gruppert ut, det var bare nye folk som jeg ikke hadde sett før, ingen nordmenn der bare tyskere. Vi skulle gjøre en operasjon ved Pustan nede ved Balatonsjøen. Vi skulle forsøke

å erobre Budapest igjen, det gikk dårlig får jeg si, og vi fulgte ikke opp vår første seier, vi burde hatt Panservogner og stormet fram på morgenen der. Men i.o.m. at vi lå og trykte i landsbyen der fikk russerne sin sjans til å få samlet seg der. På kvelden skulle vi ut og rekognosere, en gruppe på 7-8 mann som gav seg i veg i mørket over sletten langs et skogsbryn og plutselig kom vi ut i en bløtmyr og da åpnet russerne ild og de skjøt med granatkastere. Jeg trodde de hadde skutt av meg hånden, en del av handen, jeg lå på kne i søla og kjente på om det var noen fingre borte, for det var kullsvart. Det kjentes ut som en del av hånden var gått bort og i neste øyeblikk innen jeg gikk på kne, kom det en håndgranat rett fremfor bena på meg og den slo inn i smalbenet som jeg ble operert for både for handen og det andre. Jeg tror jeg var den eneste overlevende ifra dette, våpenet hadde jeg ikke lenger, det mistet ned i søla. Jeg krabbet tilbake og jeg mins neste dag hadde våpenfrakken stivnet til, slik at den stod som en pyramide på bakken av gjørme og skitt. På morgene kom jeg fram til mine egne stillinger der vi gikk ut ifra og jeg var engstelig for at de skulle skyte. En MG-skytter som var urolig kunne kanskje ta meg for en russer og ta livet mitt. Og jeg ropte parolen på tysk og de kjente meg igjen og sendte meg ned i en vinkjeller og der satt vi og ventet på transport tilbake til lasarettet men det kom ingen bil og jeg tenkte jeg har ikke fått noen splinter i bena så jeg kunne jo gå. Siden havnet jeg på lasarettet, deretter havnet jeg i Pilsen og der ble jeg tatt til fange av amerikanerne. Den forferdelige historien om hvordan de mishandlet oss der den første dagen er an annen historie som jeg kan fortelle an annen gang.

Steiner

Det er slik at når jeg sitter og forteller historien om Steiner så er det kanskje noen som sitter å sier at; "nei nå har denne Sverre en litt livelig fantasi" kanskje. Det var nemlig slik at jeg var i Auerbach og jeg tenkte ikke så mye på det i fangenskap men det var en Bergenser som sa det at; "Ja, Sverre han ble forfremmet av en General han". Jeg hadde ikke tenkt så mye på det for Steiner kom en morgen i Auerbach og hadde inspektion og kompaniet stilte seg opp, jeg stod litt bak i tredje ledd da pekte han på meg og sa; "hvorfor er ikke denne mann forfremmet, se til at dette blir gjort" og det ble jeg også jeg ble Rottenführer med en gang. Neste gang jeg traff han rykket vi ut en natt, hva som var grunnen til det, vi forlot forlegningene vi lå i der og så skulle vi inn i en kirke og da stod han inntil meg og han pratet faktisk til meg også. Det låter utrolig dette, han sa; "De får ikke gå inn i denne kirken om det skulle bli noen angrep her så vet de eksakt, de har skutt seg inn på kirken". Det er for farlig å ligge der så vi fikk dra tilbake og fikk ligge i våre forlegninger. Tredje gangen jeg traff Steiner, var mens jeg lå på en HVP/TVP p.g.a. mitt venstre øre. Der var jeg noen dager og så skulle jeg fram til våre linjer igjen. Jeg overnattet der, reiste med bil og delvis gikk og overnattet i et hus hvor Wehrmacht lå. Jeg ble ikke hentet av noen så det var bare å ta geværet på skulderen og gå i veg etter Rollbahn. Det var ikke dobbelfil, det var kun en fil. Det snødde på morgenen og hadde

kanskje 2 mil å gå et godt stykke. Jeg viste at denne landsbyen lå langs Rollbahn så det skulle ikke være noen vanskelighet å nå denne men midt oppi dette røk det opp en generalsbil og da så jeg igjen at det var Steiner og han åpnet døren og spurte hvor jeg kom ifra og lurte på hvor jeg skulle. Jeg slo helene sammen og sa hva jeg het, og sa jeg var kommet ifra lasarettet og var på vei fram til min avdeling. "Ja men hopp inn sa han", jeg hoppet inn i baksetet og han vendte bilen på Autobahn og senere var vi framme ved landsbyen. Det artige ved dette er jo at en som har vært på lasarett kommer tilbake til enheten sin i en generalsbil, det var jo ikke alle som fikk oppleve dette. Jeg så at han (hvem) kikket som faen i vinduene og så at det stod en generalsbil ute i gården og hva vil han her. Så hoppet jeg ut og slo helene sammen og takket for skyssen, de vendte bilen og forsvant. Vi hadde det litt artig i bilen, jeg sa vel et eller annet og jeg tror de hadde det bare morro av min tysk som ikke var bra.

Besøket til Himmler i Mitau den 16.3.43 var jeg ikke med på da lå jeg på lasarett av min egen dumhet. Jeg hadde fått fatt i en russisk MPi, som jeg tok ved en trefning. Den hadde et rundt magasin som roteret, den hadde jeg lagt på min ryggsekk på stasjonen i Mitau og da var det en gutt som var interessert i denne MPi. Den som skjedde var at MPi gikk av og rikosjetten traff meg i benet, snart kom det en ambulans som kjørte meg til Riga og senere kom jeg tilbake til Mitau. Min kompis var senere med på å servere i Mitau han het Thure Ivan ~~XXXXXX~~ i Kraftfahrstaffel han fortalte ifra Mitau og han serverte Himmler i Mitau.

Olaf T. Lindvig og Fritz Vogt

Jeg kjente ikke ham ifra Legionen, for han hadde blitt såret og det pratest mye om ham, tror han var allment veldig omtalt. En skikkelig kar. Da hadde Hstuf. Vogt, han ble Batl.-Kdr, han var med ifra Jugoslavia. Og jeg mins jeg hadde en kompis som het Henry van der Vahl som hadde dansk navn, men var ifra Osloetraktene og bor fortsatt der. På et kurs der ble han forfremmet til Uscha, fra ingenting til Uscha. over natten av Hstuf. Vogt. Vogt kom ifra Ungarn og det ble sagt at han var ifra sergenskt herslekt, og det er mulig. Han var en uredt fyr. Det kunne skytes ifra granater og all slags ting han var ikke redd og la seg ikke ned engang. En jævla fyr. Jeg husker han så godt fra morgenen der, (15.1.44) jeg var på et panserkurs til uti skogen og der traff jeg en ifra min hjemmekommune som het Thunestveit. Vi kjente jo halve befolkningen der så vi fikk mye å prate om på kurset. Jeg vet ikke om vi lå der om natten. En dag hørte vi i det fjerne en voldsom artilleriild i det fjerne, og siden kom det melding om at russerne holder på å bryte igjennom og at vi umiddelbart måtte ta oss tilbake til forlegningen. Vi gikk hele natten helt til morgenen, og når vi kom fram til landsbyen (Golubowitz) stod lastebilene og ventet på oss, de viste at vi var på kurset vi fikk hoppet på lastebilen og vi kjørte ut der. Denne morgenen husker jeg meget godt da ble han (Lindvig) såret, han førte an et angrep om morgenen i skogen der og jeg erindrer ham så godt at de kom med sine pulker derifra, da lå Lindvig på en pulk der. Bl.a. feiret vi julaften ute i skogen

5.1.44